

**DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT**

Landets kommuner

Deres ref

Vår ref
201001300-/RH

Dato
7 .05.2010

Helsepersonells opplysningsplikt til barneverntjenesten

I Tilsynsmelding 2009 gir Statens helsetilsyn uttrykk for sin bekymring over at det antagelig dør 9 barn under 3 år hvert år i Norge som følge av mishandling og omsorgssvikt fra sine nærmeste. På bakgrunn av dette mener Helsetilsynet at helsetjenesten må gjøre et løft for å bedre varslingen av vold mot, mishandling av og omsorgssvikt overfor barn.

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, jf. barnevernloven § 1-1.

Opplysningsplikten til barneverntjenesten er begrunnet i barnevernets behov for å motta opplysninger om barn i alvorlige omsorgs- eller atferdssituasjoner. For at barnevernet skal kunne ivareta sine oppgaver overfor utsatte barn, er den avhengig av at andre som kjenner barnets situasjon melder fra til den kommunale barneverntjenesten, herunder at andre tjenester oppfyller sin plikt til å varsle barneverntjenesten. Helsetjenesten er en slik annen tjeneste.

Helsedirektoratet har i rundskriv IS-17/2006 *om helsepersonells plikt og rett til å gi opplysninger til barneverntjenesten, politiet og sosialtjenesten ved mistanke om mishandling av barn i hjemmet, andre former for alvorlig omsorgssvikt av barn og misbruk av rusmidler under graviditet* gitt en god oversikt over helsepersonells rett og plikt til å varsle ulike etater samt veiledning i forhold til når varslingsplikten inntreffer.

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 3

Telefon
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Helserettsavdelingen
Telefaks
22 24 27 69

Saksbehandler
Ragna Hirsch
22 24 86 74

Rundskrivet kan leses ved å gå inn på linken under:

http://www.helsedirektoratet.no/vp/multimedia/archive/00011/IS-17_2006_11850a.pdf

Når Helsetilsynet mener det må gjøres et løft i helsetjenesten for å bedre varslingen av vold mot, mishandling av og omsorgssvikt overfor barn, er det særlig bestemmelsen om helsepersonells opplysningsplikt til barneverntjenesten i helsepersonelloven § 33 som er sentral. Denne bestemmelsen pålegger alt helsepersonell som yter helsehjelp å være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenestens side og uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger til barneverntjenesten når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt. Som det fremgår, er det ikke nødvendig å ha kunnskap om at det foreligger mishandling eller lignende. Det er nok at det er grunn til å tro - eller ha en begrunnet mistanke om - at det foreligger mishandling eller lignende. I disse tilfellene har ikke helsepersonell noe valg – de skal varsle barneverntjeneste, jf. helsepersonelloven § 33.

Opplysningsplikten innebærer en plikt til å melde fra til den kommunale barneverntjenesten av eget initiativ, og er et selvstendig og personlig ansvar. Barneverntjenesten skal varsles umiddelbart, og det kan ikke overlates til andre tjenester å varsle.

En del helsepersonell som arbeider i kommunene vil komme i kontakt med barn som kan være utsatt for mishandling og omsorgssvikt. Vi tenker spesielt på den nærheten helsestasjonene, skolehelsetjenesten og fastlegene har til den enkelte bruker og pasient. Som følge av barns helsekontroller vil særlig helsestasjonene på et tidlig tidspunkt ha mulighet for å oppdage mishandling, omsorgssvikt m.v.

Det ble i 2009 innført en tilbakemeldingsplikt i barnevernloven § 6-7 a, som pålegger barneverntjenesten å gi nærmere bestemte opplysninger til den som har gitt melding til barneverntjenesten. Formålet med å innføre en slik bestemmelse var å styrke tilliten til barnevernet og å fremme et godt og funksjonelt samarbeid mellom barnevernet og de andre offentlige tjenestene, særlig til de tjenestene som følger opp barnet og familiene i det daglige, slik som skole og barnehage.

Helse- og omsorgsdepartementet ber på bakgrunn av det ovenstående om at kommunene på egnet måte sørger for at aktuelle deltjenester i kommunen og helsepersonell blir minnet om den opplysningsplikten helsepersonell har, og at dette er en plikt som innebærer at helsepersonell skal varsle barneverntjenesten dersom det er grunn til å tro at et barn blir utsatt for mishandling eller andre former for alvorlig omsorgssvikt.

Til orientering har departementet i sitt styringsdokument til de regionale helseforetakene bedt foretakene "sørge for at helseforetakene grundig følger opp helsepersonells opplysningsplikter ved mulig mistanke om at barn er utsatt for straffbare handlinger". På den måten er også de aller fleste som har sitt arbeid i spesialisthelsetjenesten blitt gjort særskilt oppmerksom på opplysningspliktene de har.

Med vennlig hilsen

Kari Sønnerland e.f.
ekspedisjonssjef

Elisabeth Salvesen
avdelingsdirektør

Kopi: Kommunenes Sentralforbund
Statens helsetilsyn
Helsedirektoratet